

Winterconferentie 2 maart 2024

‘Als jullie het niet doen, wie dan wel?’

Bij de winterconferentie konden velen het ‘ik hoor hierbij’ ervaren, een warm bad van gelijkgestemden. Zonnestrallen werden binnengelaten, er werd gezongen, kennis opgehaald, oude bekenden gesproken, erwtensiep gegeten en ademloos geluisterd.

Thema was het doorontwikkelen van de Landbouwcursus, de voordrachten die Rudolf Steiner 100 jaar geleden heeft gegeven. Hoe actueel is die cursus nog? Wat vraagt ontwikkeling? Wat is nodig om biodynamisch verder te laten groeien? 85 aanwezigen bogen zich hierover op deze zonnige zaterdag in Dronten.

Voorleven

Om met de spoiler te beginnen: er was een grote mate van eensgezindheid. ‘Voorleven’ en ‘de directe omgeving meenemen’ en ‘verbinden’ werden door velen genoemd als datgene wat nodig is. Gerlof Pronk (Noaberhoeve) was één van hen. Hij trapte af, samen met Guus van Imhoff (Urtica de Vijfsprong). ‘Hoe ervaren jullie anno 2024 de Landbouw-

cursus?’, werd de jonge BD-ondernemers gevraagd. Gerlof (die opbiechtte dat hij naar winterconferentie was gekomen om zich jong te voelen) gaf aan er elke keer weer iets nieuws in te lezen, en het ‘wow-effect’ te ervaren. “We moeten het voorleven, en laten zien dat wat wij doen over 1000 jaar nog houdbaar is. Het is toch ook een leuk soort van gekkigheid”, vertelt hij grinnikend, “als de gangbare boeren komen kijken naar ons land, dat grenst aan land van een buurman en van Staatsbosbeheer, en dat bij ons de meeste bloemen bloeien.” Maar zo zijn ze wel in *gesprek*, door die gekkigheid, en is er een dialoog. Dat is iets wat later weer terugkomt. Niet vanuit discussie, of overtuigen, het gesprek aangaan, maar vanuit gelijkheid en

Guus van Imhoff (links) en Gerlof Pronk

luisteren, waarbij we een taal moeten ontwikkelen die de ander kan horen. Ondertussen vult oranje en wit licht de zaal. De zon schijnt haar stralen door en tussen de gordijnen op de aanwezigen, wat het geheel een warme uitstraling geeft.

Los van God

Van gekkigheid naar los van God. Dat is vandaag een kleine stap. “We zijn losgeraakt van God/geest, de natuur en elkaar”, vertelt Edith Lammerts van Bueren (vrije onderzoeker en auteur van de recente publicatie *Leven met Persephone en de toekomst van de plantenwereld*). “Dat is de prijs die we betalen voor het individuele aardebewustzijn en de vrijheid die we veroverd hebben. Ooit was het vanzelfsprekend dat de mens één was met de geestelijke wereld.” Die vanzelfsprekendheid zijn we kwijt. We weten het niet meer, maar “de mens heeft de morele verantwoordelijkheid om de verbinding te herstellen met de aarde en de kosmos.” Hoe we dat kunnen

doen? Door meer *innerlijk te luisteren*, vertelt Edith, en door ons de vragen te stellen: “Wat wordt hier gevraagd? Wat hebben de natuurwezens nodig?” Na deze input verdeelt de zwerm mensen zich (voorzien van koffie of thee) in twee rondes over de lokalen om verschillende workshops bij te wonen.

Meebewegen met de tijdgeest

De biodynamische landbouw onderscheidt zich van biologisch doordat er aandacht is voor kosmische en geestelijke krachten, iets waar Edith ook de nadruk op legde. Dit is dagelijkse kost voor Marieke de Vrij (de Vrije Mare). Wanneer zij, in afstemming met haar geestelijke begeleiders, op het podium de vragen van Wim van Oort (organisator namens de Biodynamische Vereniging) en het publiek beantwoordt, is de zon er weer. Marieke heeft ooit het voorrecht gehad dat Steiner vanuit de geestelijke wereld direct tot haar sprak. Ze herinnerde zich zijn verbolgen-

Edith Lammerts van Bueren

Marieke de Vrij

heid over het dogmatisme in de biodynamische beweging, zijn *zorg over de vasthoudendheid*. Dát wat hij de wereld in heeft gebracht, had een enorme betekenis, maar was wel in de context van dát moment. Is dat de doorontwikkeling die de BD moet doormaken? Is dat wat de BD kan laten groeien? Iets met ‘losser’ worden? Maar wat dan wél en wat niet? In de workshops kwam dit ook al aan de orde bij de deelnemers. De wens, maar ook de moeilijkheid hierin, om mee te bewegen met de tijdsgeest.

Marieke geeft aan dat ze doorkrijgt dat we allemaal een *voorbeeldfunctie* hebben. *De BD is nodig*. Daar waar de dieren geen stem hebben, daar waar zij geen woorden kunnen geven aan iets, kunnen de BD-boeren dat wél. Je kunt een speld horen vallen tijdens het gesprek. Het is een gesprek van hoop, een gesprek van belang, en ook een gesprek waarin handvatten gegeven worden. “Ook al heeft je buurman je 1000x niet begroet, blijf hem begroeten, *blijf je inzetten*

voor het goede, blij bij jezelf. Als je je inzet voor het goede, ben je *weerbaar*. Ga niet méér doen. Wek de *interesse* bij anderen, door te doen, zodat je kunt vertellen wát je doet, in een *taal* die anderen kunnen verstaan om te luisteren.”

“Want,” besluit ze: **“Als jullie het niet doen, wie dan wel?”**

Een geluidopname van het gesprek met Marieke de Vrij is te beluisteren via bdvereniging.nl/dp-extra

Tekst: Afke Huitema

Doorontwikkelen

Op de winterconferentie volgen verdiepingssessies, als vervolg op de workshops, met als doel de doorontwikkeling van de biodynamische landbouw vorm te geven. Wil je hierover meedenken? Mail gryt.dejong@bdvereniging.nl